

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrti in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nezaprete reklamacije so poštne proste.

Bosna in Hercegovina.

S krvjo smo oteli pred tridesetimi leti Bosno in Hercegovino izpod turškega jarma. Bili sta ti deželi do leta 1878 turški pokrajini, v katerih se je razvnel vsikdaj prvi in najljutajši ogenj vsake vstaje v Turčiji. Tu je bilo središče vseh nemirov in uporov. Treba je bilo torej v prvi vrsti tukaj napraviti mir in red. Evropske vlasti so to nalogo izročile Avstriji, ki je leta 1878 zasedla Bosno in Hercegovino ter res naredila tamkaj polagoma red in mir z upravo, ki jo je sama brez Turčije upeljala. Turški sultan je bil pač še imenoma vladar obeh dežel, resnično vladala pa je v njih avstro-ogrška država.

Ko so letos Mladoturki priborili ustavo turški državi, začelo se je tudi v Bosni in Hercegovini agitirati za ustavno življenje. In vsi trezni politiki so tudi izražali mnenje, da je ta zahteva popolnoma opravičena. Toda če bi Bosna in Hercegovina dobili ustavo, recimo deželni zbor, izrekli bi prvi dan v deželnem zboru, da hočejo odslej pripadati ali Turčiji, ali Srbiji, nikakor pa ne Avstriji. V teh deželah živi namreč 873.000 Srbov, 548.000 Turkov, 334.000 katolikov, ki govorijo vsi hrvatski jezik in se razlikujejo le po veroizpovedanju. Le katoliki so za Avstro-Ogrsko vneti, Srbi in Turki, katerih je velika večina, pa bi raje šli v Srbijo ali Turčijo. Predno se je torej Bosni in Hercegovini dala ustava, treba je bilo izreči popolno oblast avstrijskega cesarja nad obema deželama, da tudi noben Turk in Srb ne bi več dvomil, kam da spada. To se je zgodilo dne 7. okt., ko je naš cesar proglasil svojo vrhovno oblast tudi nad Bosno in Hercegovino. Pripravil je vse potrebno za to proglasitev minister zunanjih zadev baron Aehrenthal.

Najbolj je spekla ta proglasitev Srbijo in pa Crnogoro, ki sta obe upali, da pride, kedaj Bosna in Hercegovina pod njih oblast; saj sta videli obe dve toliko število Srbov v teh dveh deželah, ki so vsi bili dosedaj v srcu bolj pri njih nego pri Avstriji. Turčija se ni niti ni toliko vznemirila kakor pri Bulgariji. No, saj je dobila tudi Sandžak Novi-bazar nazaj, kjer so bile doslej naše vojaške posadke. Italija, Nemčija, Rusija, Rumunija in Bulgarija so bile obveščene, kaj namerava Avstrija, in niso ugovarjale. Od te strani se torej ni treba bati vojske. Francija nima nobenega povoda za

vojsko. Anglija pa je huda na nas, ker misli, da bomo mi podpirali sedaj Rusijo pri zahtevi, da sme s svojimi ladjami iz Crnega morja v Sredozemsko morje (kar ji je sedaj prepovedano), ker bo potem Rusija postala resna tekmovalka Anglije. Toda gotovo je, da tudi Anglija vojske ne bo pričela.

Kaj pa Srbija in Crnogora? Radi bi vojno začeli, a sta nasproti Avstriji premajhni. Mogoče je le, da srbske čete iz Srbije, Makedonije in iz Crnogore delajo pohode v Bosno, ako jim bodo naši vojaki to dopustili. Meje naše so namreč že dobro zasedene.

Vojske torej ne bo, a Bosna in Hercegovina sta sedaj popolnoma naši.

Vojaške priprave Avstrije.

Dunaj, 6. oktobra. Zasebno se brzojavlja iz vojaških krogov, da vojna uprava mobilizuje 2. (Dunaj), 3. (Gradec) in 13. (Zagreb) zbor. Slednji je pripravljen takoj v Bosno odkorakati. Mobilizuje se zaradi varnosti in za vsako eventualnost, ne veruje se pa še, da bodo čete res morale stopiti v akcijo.

Srbija v škripcih.

Belgrad, 6. okt. Ministrski svet in konferenca poslancev se je bavila skoro izključno le z aneksijo Bosne. Z ozirom na razpoloženje v ljudstvu se je vladi svetovalo, naj čisto vse poizkusi in tvega, da aneksijo Bosne prepreči. Skupščina naj se takoj skliče in armada mobilizira. Kralj je vladi svetoval, naj previdno toda odločno varuje srbske koristi.

Mnenje med ljudstvom.

Belgrad, 6. okt. Danes ob 3. popoldne se vrši velik protestni shod proti aneksiji Bosne. „Politika“ je izdala manifest, kjer roti kralja, naj se postavi armadi na čelo in nemudoma koraka proti Drini. Srbi morajo do zadnje srage krvi bojevati se in umreti, da se Bosna Avstriji ne priklopi. Zahtevamo mobilizacijo cele armade itd. — Po ulicah od Belegrada se demonstrira. Množica vpije: Abcug Avstrija! Živela samostojna Bosna!

Cesarjevo lastnoročno pismo.

Dunaj, 7. oktobra. Današnja „Wiener Ztg.“ priobčuje sledečo cesarjevo lastnoročno pismo na ministra zunanjih zadev:

Ljubi baron pl. Aehrenthal! Prešinjen neo-

majnega prepričanja, da je nacionalne, kulturne in politične cilje, zaradi katerih je avstro-ogrška monarhija Bosno in Hercegovino zasedla in jela upravljati, kakor tudi z velikimi žrtvami dosežene uspehe dosedanje uprave mogoče trajno zagotoviti le potom njiju potrebam primernih ustavnih naprav, za katere pa je neizogibni predpogoj to, da se prej ustvari jasno in nedvomno pravno stališče teh obeh dežel, razširjam prava svoje suverenitete na Bosno in Hercegovino in ob enem uveljavim tudi za ti dve deželi dedni naslednji red svoje hiše. Da manifestiram miroljubne namene, ki so me pri tej neizogibni naredbi vodili, odrejam ob enem, da moje armade zapuste sandžak novipazarski. — Budimpešta, 5. oktobra 1908. Franc Jožef m. p., Aehrenthal m. p.

Cesar piše Bosni in Hercegovini.

Dunaj, 7. okt. Današnja „Wiener Zeitung“ priobčuje sledečo proklamacijo na Bosance in Hercegovce:

„Jaz, Franc Jožef I., cesar avstrijski, kralj češki itd., in apost. kralj ogrski, prebivalec Bosne in Hercegovine.“

Ko so pred desetletji moje čete prekoračile mejo vaših dežel, sem vas zagotovil, da niso prišle kot sovražnik, temuč prijatelj s trdno voljo storiti konec zlu, na katerem je vaša domovina tako dolgo težko trpela. Ta beseda, dana v svečanem trenutku, se je pošteno izpolnila. Vedno se je moja vlada trudila potom mirne zakonodaje in marljivega dela deželi zagotoviti srečnejšo bodočnost. Na svoje največje veselje zamorem reči: Seme, ki se je položilo v brazde razoranega polja, je bogato obrodilo.“

Nato povdarja cesar, kako se je pod njegovo vlado zagotovila osebna varnost, povečala izobrazba, povzdignila trgovina. „Zaupam v vašo politično zrelost.“ Cesar sporoči prebivalstvu, da bo deželi podelil ustavo, v to svrhu pa razširil svoje suvereniteto. Tem potom se bo za vedno uveljavila enakost vseh pred postavo, sodelovanje pri zakonodaji, vnanstvo jezika, naroda in vere.

„Gotovo se boste izkazali vredne v vas stavljenega zaupanja z udanostjo in zvestobo do mene in moje hiše in zato upam, da bo plemenito soglasje med vladarjem in ljudstvom, ta najdragocenejši porok vsega državnega napredka, vodilo naša skupna pota.“ — Franc Jožef m. p.

PODLISTEK.

Kaplanov prvi „štamperl“.

Nemško spisal N. — Poslovenil J.

(Konec.)

„Kaj pa iščete, tukaj?! ... Kaj pa hočete tukaj?!“

„Mar vprašate dvakrat vsakega, ki vstopi v vašo gostilno?“ je odgovoril kaplan povsem mirno.

„Kaj iščete tukaj?“

„Dobro slišim in razumem, kaj me vprašate. Pa kaj tako sprejemate vi svoje goste? Jaz bi rad tu pri vas zajutrkoval.“

„Kaj, malo — — —?“

„No, kaj imate ušesa zamašena? Zajutrkoval bi rad, razumete?“

Kaplan je sedel k mizi ter mirnega obraza zri po delavcih, ki so ga radovedno opazovali.

„No, torej?“ je znova zagodrnjal Blaž.

„Prinesite mi torej kaj!“

„Ali mislite da zastoni?“

„Zastoni? Čudno vprašanje. Recite mi vendar, dragi moji delavci, če vi od Blaža kaj zahtevate, ali vas tudi toliko izprašuje? Le bodite brez skrbi, oče Blaž, jaz plačam vse pošteno.“

„Kaj torej želite?“

„Kakšne pijače imate?“

„Slivovca imam.“

„No, prinesite torej en štamperl slivovca in en kozarec vode.“

Vse je utihnilo. Igravci so se ustavili, gostje so pozabili, da imajo pred seboj gurke poročljive

golaša in vsi so uprli svoj radoveden pogled v kaplana, ki je vlivljal iz svojega štamperla slivovec v kozarec vode in opazoval tako zamaknjeno, kako se mešata obe tekočini, kakor da se ne zveni za ves svet nič. Tudi Blaž meri duhovnika od nog do glave, kakor bi ga hotel prebosti.

Kar naenkrat se ozre kaplan kvšku in pogleda Blaža neustrašeno v oči.

„Tako zelo se vi torej bojite duhovnikov?“

„Jaz farjev, jaz črnih? Jaz da se bojim? — Nikdar, nikoli!“

„In vendar se zdi tako! ...“

„Kako to?“

„Saj ste tako vznemirjeni. Seveda tega morda sami ne opazite. Pa recite vi, moji dragi delavci, ali ni Blaž ves prestrašen?“

Gostje so prikimali z glavo in pritrdili kaplanovim besedam.

In res, Blaž je bil prišel skoro popolnoma ob pamet in nihče ni bil tega kriv, kakor prihod črnega kaplana.

„Da, res, pa to le radi svojih tovarišev“, je izustil Blaž po dolgem molku.

„Radi svojih tovarišev? Dobro, ker ste že vi sami začeli govoriti o njih, povem pa še svoje mnenje in sicer prosto in odprto, da vsakdo lahko sliši. Poslušajte, delavci, in odgovorite mi odkritosrčno: Ali ljubite prostost ali ne?“

„Da, vsi ljubimo prostost. Živela prostost!“ je donelo od vseh strani.

„Vidite“, je nadaljeval kaplan mirno, „Blaževa žena se noče ločiti iz tega sveta, kakor žival, rada bi prejela sv. olje in sv. popotnico, toda Blaž ji kruto brani in tako ne more uboga amirajoča žena doseči, česar želi. Vprašam: ima li Blaž pra-

vico reči: Živela prostost, a živila samo za mojo osebo; toda proč s prostostjo, če jo ima uživati kak drugi?“

Nekaj trenutkov je bilo vse tiho, konečno je pa vendar zmaga pamet nad slepo strastjo in pri zadnji mizi se je oglašil starejši mašinist:

„Blaž, ti ravnaš krivično; če že hočeš gosti, le godi, nikar pa ne zahtevaj, da bi vsak tako plesal, kak ti godeš!“

Skoro vsi delavci so mu glasno pritrdili.

„No, pa naj bo“, je moral konečno priznati tudi Blaž, „no, pa naj gre in naj namaže podplate moji stari. — Kdo je pa naročil sira!“ je zavpil prav glasno, da bi spravil pogovor na kaj drugega.

Ko se je vračal kaplan za pol ure po stopnicah od bolnice doli v žganjarno, ga je ogovoril nekdo izmed delavcev:

„Gospod, vaš slivovec, da ne pozabite!“

„Le trčite z Blažem“, se je še oglašil nekdo drugi.

„Da, da, le trčite“, se je slišalo zdaj od vseh strani in glasno krohotanje se je razlegalo po celi pivnici.

„Prav rad“, je odvrnil kaplan, a v istem hipu mu je Blaž vzel kozarec iz rok, rekši: „Dajte mi ga sem, ta bi vam znal celo škoditi, ni baš najboljša vrsta.“

Blaž je natočil kaplanu iz najfinejše steklenice, trčila sta s kaplanom in z gosti, izpila štamperl pobratimstva in tudi preloma socialistične pri-sega. —

Popoldne se je slišalo mlo zvončkanje profi žganjarni.

Prevideli so — Blaževa Jera.

V Bosni.

Sarajevo, 7. okt. Ob 8. uri zjutraj je bila tu in po vseh mestih dežele nabita na javnih trgih cesarjeva proklamacija, ki je izšla v vseh deželih jeziki in je natisnjena z latinskimi črkami in cirilico. Občinstvo jo je z največjo radovednostjo pričakovalo. Že v najzgodnejših urah so bile ceste polne občinstva, posebno mnogo občinstva je bilo pred poslopjem deželne vlade. Z javnih poslopij vihrajo zastave. Proklamacija je napravila velikanski vtisek na občinstvo, tudi na turško prebivalstvo. Mir in red je vzoren. Župan je sklical za popoldne slavnostno sejo občinskega zastopa. Za zvečer je napovedana razsvetljava.

Prestolonaslednik.

Praga, 7. oktobra. „Narodni Listy“ poročajo, da bo prestolonaslednik Fran Ferdinand takoj po parlamentarni rešitvi aneksije Bosne in Hercegovine prepotoval obe deželi.

Položaj v Bosni.

Sarajevo, 8. oktobra. Proklamacija aneksije je bila sprejeta in z neizmernim navdušenjem. Katoliški Hrvati slavijo zmago, napredni muslimani so zadovoljni, pravoslavni so strašno pobiti. Po celi zemlji je vse mirno. Vsi mestni zastopi so imeli slovesne seje, v katerih so izražali veselje in lojalnost. Na stotine brzojavk je odposlanih na kabineto pisarno. Sarajevo je v zastavi. Sinoči je bila sijajna razsvetljava; tisoče ljudi je bilo na ulicah, topovi so streljali, zvonovi zvonili, vojaška glasba je šla po mestu, po ulicah se pojo hrvaške pesmi. Pravoslavni so se poskrili. „Hrvatski Dnevnik“ je izšel v svečanem izdanju. „Srbska Rieč“ je bila zaplenjena. Hrvati so zadovoljni s kurialnim sistemom in konfesionalno razdelbo, ker samo tako so zavarovani interesi naše manjšine.

Resen korak Avstro-Ogrske.

Dunaj, 9. oktobra. Avstro-Ogrska je obvestila velesile, kake korake je storila v Beogradu. Avstro-ogrski poslanik v Beogradu je očital srbski vladi, da so se rezervisti sklicali z razglasom v uradnem listu dne 5. t. m. Avstro-ogrška vlada zahteva zaradi tega pojasnitve. O tem je Avstro-Ogrska obvestila velesile, ki so podpisale berlinsko pogodbo. Avstro-Ogrska pa si pridržuje pravico, da ukrene vse potrebno v obrambo svojih meja, tudi v Bosni in Hercegovini, proti grožnjam iz Srbije. Velesile so takoj nato odločno opozorile Srbijo k miru, zmernosti in potrpljenju. Taki opomini so došli v Beograd iz Petrograda, Pariza, Rima in Londona. Ruski poslanik je tudi izjavil v imenu svoje vlade, da Srbija v slučaju svoje agresivne politike ne sme računati na podporo Rusije.

Srbski kralj govori.

Beograd, 9. okt. Včerajšnjih demonstracij se ni udeležila le mladina, kakor trdijo nemški časopisi, temuč tudi vsi odlični meščani. Demonstracije so pred konakom zahtevali, naj Srbija nemudoma napove Avstriji vojno. Kralj in prestolonaslednik sta prišla na balkon ter je kralj nagovoril demonstrante: „Bratje! Globoko sem ganjen vsled ovacij, ki ste mi jih priredili. Bodite uverjeni, da bom s svojo vlado popolnoma izpolnil svojo nalogo! Sedaj vas prosim, da se mirno razidete!“ Nato je iz tisoč grl zaorilo: „Živio kralj!“ nakar se je množica mirno razšla.

Srbski topovi.

Dunaj, 10. okt. Danes zjutraj se je razširila vest, da je danes v Simpachu na solnograški meji avstrijska vlada ustavila prevoz 24 topov za obleganje, ki jih je tvrdka Schneider in Creuzot poslala v Srbijo.

Italija svetuje mir.

Budimpešta, 10. oktobra. „Pester Lloyd“ poroča iz Beleggrada: Semkaj je dospel odposlanec iz Rima, ki je prinesel kralju Petru lastno-ročno pismo kralja Viktorja Emanuela. V pismu pozivlja isti srbskega kralja, naj ohrani hladno kri v korist vladarske hiše in Srbije. Vendar so v mestu razširjene govorice, da se kralj Peter odpove prestolu; doslej pa ni možno teh vseh govoric kontrolirati.

Srbski poslanci proti vojski.

Beograd, 10. oktobra. Srbska skupščina je s 96 glasovi proti 66 sprejela resolucijo proti vojski.

Uradni jezik v Bosni in Hercegovini.

Budimpešta, 10. oktobra. Na vprašanje hrvaškega delegata Babića, kak bo narodni jezik Bosne in Hercegovine, je odgovoril ministrski predsednik Weckerle: Srbo-hrvaški. To sem si izgovoril kot pogoj, ker nemškega ne maram, mažarsko pa bi svedela ne slo.

Srbija. — Vojska ali bande?

Poročila, ki jih imamo iz Srbije, se strinjajo v dveh ozirih: Vlada Avstriji ne bo napovedala vojske in tudi komisija poslancev skupščine se je izrekla proti njej, kar je razlog, da se proti nji izjavi tudi plenum ljudskega zastopstva. Pač pa vsa poročila trdijo, da se srbski prostovoljci, nadalje Srbi v Makedoniji in ves Arnavtluk (arnavtski okraj) pripravljajo, da uderejo v Bosno in Hercegovino.

Prostovoljci in prestolonaslednik hočejo vojsko.

Beograd, 11. oktobra. Več tisoč starih drinskih prostovoljcev je skupno z novimi napravilo velikansko manifestacijo kralju in prestolonasledniku Jurju. Slednji je izjavil na ta pozdrav, da hoče biti prvi v vrstah prostovoljcev in da je srečen, ker bo mogel umreti za ime in čast srbskega naroda. Končal je svoj govor z besedami: Naj živi, kdor hoče, da umre, naj umre, kdor hoče, da živi! Narodnega vzklikanja ni konca ne kraja.

Cesar sprejel bosansko-hrvaško odposlanstvo.

Budimpešta, 12. oktobra. Ob desetih popoldne je sprejel cesar iz dvanajstih članov hrvaško-narodne stranke sestoječo odposlanstvo pod vodstvom dr. Mandićevim. Dr. Mandić se je cesarju zahvalil za čin aneksije in podelitev ustave, ki zagotavlja deželi srečnejšo bodočnost, obenem pa pomenja za bosanske Hrvate tudi korak k uresničenju njihovih narodnih idealov. Cesar se je zahvalil in nato posamezne člane nagovoril.

Opasni pojavi v Bosni.

Sarajevo, 12. oktobra. Vojaštvo straži celo progo vzhodne železnice, posebno mostove, predore in gozde. V Megjegju pri Višegradu je straža ustrelila nekega Turka, ki se je priplazil k vojakom in mu pretil z nožem. V Palah so vojaki nastanjeni na postaji in imajo najstrožja povelja. Domačini so mirni proti vojakom pa postopajo sovražno. V Mokri je nek turški aga pretil svojemu kmetu, da ga zakolje, ako ga sliši še enkrat zavpiti: „Živel car avstrijski!“

Makedonski četniki ob Drini.

Zagreb, 12. oktobra. Nad 500 makedonskih četnikov je odkorakalo proti Drini. Orožje in strelivo so si nabavili na račun prestolonaslednika. Odkorakali so v rano jutro. Čez mejo ne nameravajo iti, pač pa napraviti ob meji nekoliko razburjenja. Junake vodi znani Trilajlovič.

Avstro-ogrski donavski monitorji.

Beograd, 12. oktobra. Avstro-ogrski donavski monitorji so zapustili včeraj Petrov Varadin in se usidrili poleg Zemuna v neposredni bližini Beograda.

Izjava ruskega odposlanca v Beleggradu.

Iz Beleggrada poročajo: Čuje se, da je tukajšnji ruski odposlanec izjavil, da ob svoji bojeviti politiki Srbija ne more računati na podporo Rusije.

Crnogora.

V Cetinju se je vršil proti aneksiji Bosne in Hercegovine velik protestni shod, na katerem se je sprejela resolucija, da naj se pozabi spor s Srbijo in začne obramba za srbske interese. Baje je tudi knez Nikita izdal proklamacijo na narod, kjer sicer ne govori o kakem boju ali odporu, pač pa pravi, da njegovo srce joka ob nezgodi, ki je Bosno zadela.

Črna gora kraljevina?

Iz Cetinja se zasebno javlja, da namerava knez Nikola Črno goro proglasiti za neodvisno kraljevino.

Bulgarija.

Bulgarija je prosta, neodvisna od Turške! Tako vzklikajo navdušeno Bulgari, a njih radost čutijo tudi vsi slovanski narodi, ki imajo smisel za svobodo. Mi Slovenci kot bližnji krvni bratje iz srca čestitamo bulgarskemu narodu na osvoboditvi ter jim želimo sreče pod svobodnim soncem. Razglasitev bulgarske neodvisnosti ni vzbudila v Evropi toliko odpora kakor prilastitev Bosne in Hercegovine. Le Turški to ni po godu, kar pa je samoumevno, ker zgubi nekaj ddnarja, ki ga je moral sedaj del Bulgarije kot davek plačevati. Toda vojsko tudi Turška ne bo začela. Od drugih držav pa je celo upati, da bodo kmalu pripoznale samostojnost Bulgarske.

Turčija noče vojske.

Carigrad, 6. oktobra. Turški ministrski svet je knezu Ferdinandu brzojavil, da turška vlada proti proglasitvi neodvisnosti Bulgarije in povzdigi v kraljestvo slovesno protestira pri vseh vele-vlastih in se bo ravnala po njihovih odredbah.

Veselite v Bulgariji.

Sofija, 6. oktobra. Tu je nepopisno veselje. Kralj Ferdinand je izdal manifest, v katerem se enkrat ponavlja svojo izjavo o neodvisnosti Bulgarije ter pravi, da naj pomlajeno Turčijo vežejo z neodvisno Bulgarijo prijateljske vesti. Vest, da Bulgarija mobilizira, se uradno zanikuje.

Bulgarsko kraljevstvo ali carstvo? Nemške novine dosledno pišejo o novem bulgarskem „kraljevstvu“ in o „kralju“ Ferdinandu. Resnica pa je, da je knez Ferdinand v Tirnovi proglasil prejšnjo kneževino Bulgarsko in vzhodno Rumelijo „bulgarskim

carstvom“, a „narod njega „carom bulgarskim“. To je storjeno zato, ker stareja bulgarska zgodovina ne pozna besede „kralj“ in „kraljevstvo“. Stari bulgarski vladarji, kakor Simeon in drugi, so bili carji, a ne kralji. Zato se tudi Ferdinand, ki je doslej nosil naslov „carsko visočenstvo“, ima smatrati kakor „carsko veličanstvo“.

Zmeda med Turki.

Carigrad, 6. oktobra. Mladoturki so zelo poparjeni. Boje se Staroturkov, ki bodo proglasitev neodvisnosti Bulgarije izrabljali proti mladoturkom. Vendar je veliko turških krogov, ki celo stvar gledajo bolj hladno. Proklamacija bulgarskega kraljestva za Turčijo ne pomeni posebne izgube. Nasprotno je položaj bolj jasen kot prej — tudi v Makedoniji se bodo odslej bulgarske težnje lažje kontrolirale. Prva posledica bo, da pade veliki vezir Kamil-paša. Tudi na borzi je precejšnja zmeda. Papirji padajo.

Bulgarija pripravljena.

Sofija, 6. oktobra. 40.000 rezervnikov je že vpoklicanih, zdaj pa se je izdalo mobilizacijsko povelje za nadaljnjih 65.000.

Pariz, 6. oktobra. „Matinov“ dopisnik poroča iz Sofije, da je že 190.000 bolgarskih vojakov pod orožjem. V slučaju vojske bi se kontingent povečal za 380.000 s 110.000 možmi rezerva. Bulgarija baje nametava, ako ji Turčija vojsko napove, začeti z ofenzivo, zasesti Drinopolje in kbrakati proti Carigradu.

Turčija se oborožuje.

Carigrad, 6. oktobra. Tudi Turčija se oborožuje. Od grške meje sta odpoklicani dve diviziji. Cesar Viljem je prejšnjo noč (4) poslal sultanu vrč brzojavk, na katere zdaj Kamil-paša odgovarja. Odločitev pade baje danes v ministrskem svetu.

Slovenci Bulgariji.

Ljubljana, 6. okt. Danes je bila iz Ljubljane odposlana naslednja brzojavka: Ministrski predsednik, Tirnovo. Slovensko ljudstvo navdušeno pozdravlja zgodovinski čin osvobođenja bratskega junaškega naroda bulgarskega. Živela svobodna Bulgarska! Slava bulgarskemu kralju! Dr. Sušteršič, načelnik Slovenskega kluba v državnem zboru.

Sultan se odpove prestolu?

Carigrad, 9. okt. Sinoči se je raznesla vest, da se sultan odpove prestolu, ki ga zaseda princ Rešad. Položaj je tako kritičen, da so mogoča vsakovrstna presenečenja. Vojaštvo je dobilo včeraj ostro municejo, ker se je bati pultov. Zvečer so bili vsi ministri poklicani k velikemu vezirju. V diplomatskih krogih so prepričani, da je pričakovati velikih dogodkov. Ministrskemu svetu se je pritegnil tudi predsednik mladoturškega odbora.

Dr. Korošec o Bulgariji.

Budapešta, 10. oktobra. Slovenski delegat dr. Korošec je v imenu slovenskih delegatov izrazil veselje, da sedanja vlada zasleduje Bulgarom prijazno politiko ter želel, da se Avstrija v svoji balkanski politiki predvsem opira na Bulgarijo.

Slavnosten vohod carja Ferdinanda v Sofijo.

Car Ferdinand je imel dne 12. t. m. ob 3. uri popoldne slavnosten vohod v Sofijo. Celo mesto je bilo v zastavi, peste so bile krasno okinčane. Pred vohodom v Borisovo šetališče je bil slavalok, na katerega eni strani je bil napis: „Dobrodošel car!“ Na drugi strani slavaloka: „Neodvisna Bulgarija“. V sredini slavaloka je bila pozlačena kraljeva krona. Pri slavaloku so bili zbrani vsi ministri, predsednik sobranja, župan z občinskimi svetovalci in prejšnji župan glavnega mesta. Župan je pozdravil carja in mu ponudil soli in kruha. Pevski zbor je zapel carsko himno. Vdova prejšnjega ministrskega predsednika mu je poklonila v imenu sofijskih dam krasen sopek cvetic. Car Ferdinand se je podal na to katedralo, kjer ga je sprejel metropolit z vso duhovščino. Po cerkveni slavnosti je imel metropolit nagovor, nakar se je car vrnil v palačo. Sodi se, da je bilo ob vsprejemu carja navzočih nad 50.000 oseb.

Politični ogled.

— Stajerska volilna reforma. Politični odsek deželnega zbora se je v petek posvetoval o volilni reformi. Odsek je sklenil, da se število poslancev pomnoži od 71 na 87. Virilisti bi dobili 3 poslance, veleposestvo 12, mesta, trgi in industrijski kraji 28, trgovski zbornici v Gradcu in Ljubnem 6, kmečke občine 28, nova splošna kurija 10. Tudi spodnjestajerski trgi so združeni v volilni okraj, kjer bi mogli Slovenci prodreti s svojim kandidatom. V tem okraju so: Mozirje, Gornji Grad, Ljubno, Zalec, St. Jurij, Središče, Vransko, Braslovce, Kozje, Smarje, Veržej in Rajhenburg. Število deželnih odbornikov se pomnoži od 6 na 7. Enega voli veleposestvo, dva cela zbornica, dva zastopniki trgov in mest, dva pa kmečki poslanci, in sicer tako, da kmečki s poslanci nove kurije zapišejo le eno ime. Izvoljena pa sta trita dva, ki dobita naj-